

Звіт

проф. Руденка В.П. про діяльність на посаді декана географічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича за період з 21 листопада 2019 р. до 9 грудня 2020 р. та завдання на найближчий період (на зборах (конференції) трудового колективу географічного факультету)

Шановні колеги! Сьогодні я звітую за попередній рік своєї роботи на посаді декана географічного факультету на конференції трудового колективу факультету як органу його громадського самоврядування згідно зі статтею 39, пунктом 10 Закону України "Про вищу освіту" від 1 липня 2014 р. (зі змінами).

Минулий період, і перш за все через коронавірусну хворобу, вніс небачені зміни в наше життя і в нашу щоденну роботу на факультеті. З 6 березня 2020 р. – це праця за суворих карантинних обмежень, обмежень в усіх сферах нашої діяльності. Проте, незважаючи на це, колектив факультету, студенти, викладачі і співробітники в цілому справилися з виконанням щоденних і перспективних завдань.

Основні підсумки, основні результати і прорахунки, пропозиції на майбутнє такі:

I. Випуск магістрів, бакалаврів та набір здобувачів на географічний факультет.

На слайді (табл. 1) відображені результати набору на денну форму навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у ЧНУ ім. Ю. Федьковича за цей рік (чисельник) та у порівнянні з 2019 року (знаменник) у розрізі окремих інститутів та факультетів. Як бачимо, географічний факультет у рейтингу університету піднявся на одну позицію – на шосте місце, обійшовши факультет педагогіки, психології та соціальної роботи. Попереду нас такі великі інститути та факультети, як: Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук, економічний, юридичний, факультет іноземних мов; на чотирнадцять студентів ми маємо менше ніж факультет фізичної культури та здоров'я людини, що йде п'ятим. Загалом, як бачимо,

Результати набору на денну форму навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у ЧНУ ім. Ю.Федьковича у 2020 р.(чисельник) та 2019 р. (знаменник) (станом на 12.09.20 р.)

№ п/п	Інститут, факультет	Кількість поданих заяв	Подані абітурієнтом оригінали			Кількість заяв абітурієнтів на 1 студента
			1-й курс повної форми	1-й курс скороченої форми	Всього (у річному вимірі)	
1.	Інститут фізико-технічних та комп'ютерних наук	<u>1996</u> 1584	<u>287</u> 195	<u>126</u> 147	<u>350</u> 269	<u>5,7</u> 5,9
2.	Економічний	<u>1630</u> 1527	<u>250</u> 193	<u>68</u> 100	<u>284</u> 243	<u>5,7</u> 6,3
3.	Іноземних мов	<u>1333</u> 1673	<u>216</u> 204	- -	<u>216</u> 204	<u>6,2</u> 8,2
4.	Юридичний	<u>1049</u> 1333	<u>187</u> 197	<u>41</u> 62	<u>208</u> 228	<u>5,0</u> 5,8
5.	Фізичної культури та здоров'я людини	<u>396</u> 519	<u>139</u> 160	<u>39</u> 31	<u>159</u> 176	<u>2,5</u> 2,9
6.	Географічний	<u>970</u> 894	<u>143</u> 137	<u>3</u> 6	<u>145</u> 140	<u>6,7</u> 6,4
7.	Педагогіки, психології та соціальної роботи	<u>942</u> 992	<u>126</u> 140	<u>23</u> 25	<u>138</u> 153	<u>6,8</u> 6,5
8.	Інститут біології, хімії та біоресурсів	<u>811</u> 877	<u>113</u> 111	<u>31</u> 31	<u>129</u> 126	<u>6,3</u> 7,0
9.	Історії, політології та міжнародних відносин	<u>1138</u> 1712	<u>120</u> 139	- -	<u>120</u> 139	<u>9,5</u> 7,2
10.	Математики та інформатики	<u>492</u> 554	<u>96</u> 91	<u>40</u> 45	<u>116</u> 114	<u>4,2</u> 4,9
11.	Філологічний	<u>927</u> 1168	<u>100</u> 121	<u>1</u> 5	<u>101</u> 124	<u>9,2</u> 9,4
12.	Архітектури, будівництва та ДПМ	<u>165</u> 159	<u>57</u> 57	<u>51</u> 47	<u>83</u> 81	<u>2,0</u> 2,0
13.	Фінансів, підприємництва та обліку	<u>371</u> 385	<u>49</u> 49	<u>36</u> 73	<u>67</u> 86	<u>5,5</u> 4,5
14.	Філософсько-теологічний	<u>232</u> 302	<u>16</u> 27	<u>1</u> 4	<u>17</u> 29	<u>13,6</u> 10,4
	Всього	<u>12452</u> 13679	<u>1899</u> 1821	<u>460</u> 576	<u>2133</u> 2112	<u>5,8</u> 6,5

шоста позиція серед чотирнадцяти факультетів ЧНУ ім. Ю. Федьковича, коли попереду 5, а позаду 8 факультетів, є досить комфортною. Проте, не варто заспокоюватися, конкуренція між освітніми програмами як на внутрішньо-факультетському, так і на рівні ЗВО України зростає. Ось лише один приклад: економічний факультет нашого ун-ту подає пропозиції щодо оголошення набору на об'єднану (спільну) освітню програму «Маркетинг», «Маркетинг ресторанного, готельного та туристичного бізнесу» спеціальності «Маркетинг» і набирає 418 заяв від потенційних вступників на цю ОП, з яких 89 стали студентами економічного факультету. Це 36 % від усіх студентів денної форми факультету. Читаємо оголошення з офіційного сайту кафедри маркетингу, інновацій та регіонального розвитку нашого у-ту під час карантину 23 червня 2020 р. (ще на 17 вересня було чинним):

«До уваги абітурієнтів, які обрали спеціальність «Маркетинг у ресторанному, готельному та туристичному бізнесі», - сучасну, запитану, грошову професію: підготуйте біометричний паспорт, оскільки Ваша посвята відбудеться у Мюнхені та Кракові – 12-14 жовтня 2020р., а для тих у кого не буде паспортів – посвята у м. Києві виставка REX». «Грошова» професія, посвята у Мюнхені та Кракові (а за чий рахунок?) (чому б не «майнути» до Німеччини та Польщі під час занять!). Читаєш таке і думаєш, а можливо, і собі написати таку рекламу, ну то й що, що пандемія, ну то й що, що платитимуть батьки, головне – абітурієнте! подай оригінали документів, а там розберемося... «Крутий» рекламний, маркетинговий хід»!

Та все ж таки ми повинні бути чесними і правдивими перед своїми майбутніми вихованцями та їх родинами і «ринок» наших освітніх послуг повинен, принаймні, не забувати про те, що більше 1/3 сімей в Україні живуть за межею бідності, а в нашому регіоні – найнижча середня заробітна плата в державі.

Безсумнівно, результативність багаторічних зусиль колективів кафедр, деканату загалом характеризує набір абітурієнтів на освітні програми та спеціальності факультету. За рівнем «бакалавр» по денній формі навчання він

поданий на слайді 2 (табл 2). Рядком нижче для порівняння представлені відповідні показники 2019 р. Як бачимо у 2020 році вступ на геофаку був більш успішним ніж у 2019 р. До нас поступили 142 першокурсників (у минулому році - 137).

Відрадно відзначити, що за показником приросту студентів I курсу першою по факультету спеціальністю є «Середня освіта (географія)» - 27 студентів – 138% до рівня 2019 р. 80% студентів навчатимуться за державним замовленням. Другою за приростом є спеціальність «Географія». Слід особливо наголосити, що дякуючи колективу кафедри географії України та регіоналістики, вперше в межах цієї спеціальності була започаткована нова освітня програма «Регіональний розвиток і просторове планування», як на бакалаврському, так і на магістерському рівнях, вступ на яку перевершив всі наші сподівання – 20 осіб на 1-му і 6 осіб на 5-му курсах. У той же час на ОП «Географія» тієї ж 106 спеціальності «Географія» поступили відповідно 6 бакалаврів і 1 магістр. Ніби «здорова» конкуренція між «матір'ю» і «молодою донькою». Проте, якщо і в наступні роки ОП «Географія» набиратиме 5 і менше першокурсників, ректорат логічно поставить питання про доцільність оголошення набору. Ось чому колективам кафедр фізичної географії, геоморфології та палеогеографії (проф. В.П. Крулю) та економічної географії та екологічного менеджменту (доц. В.Я. Вацебі) слід або ж активізувати проф-орієнтаційну роботу для набору на ОП «Географія», або ж думати над її модернізацією, наближенням до вимог сьогодення.

«Геодезія та землеустрій» - третя на факультеті спеціальність за приростом набору першокурсників – 21 особа (113%). Характерна особливість – високий конкурсний бал вступників, що дозволило вибороти у всеукраїнському конкурсі 13 місць держзамовлення.

На жаль, цього не скажеш про «Менеджмент туристичної індустрії», - освітню програму, яка в останні роки переживає свої не кращі часи. Лише одне місце держзамовлення і те – пільгове. Невисокий рейтинг першокурсників за результатами ЗНО. Слід, Володимире Ярославовичу, бити

Табл.2

Результати набору на денну форму навчання ОР "бакалавр" по географічному факультету ЧНУ ім. Ю.Федьковича у 2020 р. (жирним) та у 2019 р. (середина вересня)

№ п/п	Спеціальність	Кількість поданих заяв, одиниць	Подані абітурієнтами оригінали (одиниць)				Кількість заяв абітурієнтів на 1 студента
			1 ^й курс повної форми	2 ^й курс скороченої форми	Всього (у річному вимірі)	% до 2019 р.	
1	Географія	145	16/10	-	16/10	137	5,6
	а) «Географія»	68	4/2	-	4/2		11,3
	б) «Регіональний розвиток і просторове планування»	77	12/8	-	12/8		3,85
	Географія	114	14/5	-	14/5	-	6,0
2	Геодезія та землеустрій	98	13/8	0/1	13/8,5	113	4,6
	Геодезія та землеустрій	113	11/7	1/0	12/7	-	5,9
3	Менеджмент (туристичної індустрії)	183	1/17	0/1	1/17,5	109	9,9
	Менеджмент (туристичної індустрії)	158	3/14	-	3/14	-	9,3
4	Науки про Землю (гідрометеорологія)	23	5/1	-	5/1	75	3,8
	Науки про Землю (гідрометеорологія)	27	7/1	-	7/1	-	3,4
5	Середня освіта (географія)	75	22/5	-	22/5	138	2,7
	Середня освіта (географія)	75	14/5	-/1	14/5,5	-	3,8
6	Туризм	420	5/39	0/1	5/39,5	77	9,4
	а) «Міжнародний туризм»	221	4/13	0/1	4/13,5		12,6
	б) «Готельно-ресторанний сервіс і туropolейтинг»	199	1/26	-	1/26		7,4
	Туризм (міжнародний туризм)	407	12/44	1/3	12/46	65	7,0
	Всього	970	62/80	0/3	62/81,5	103	6,8
	Всього	894	61/76	2/4	62/78	-	6,4

* Примітка – чисельник – держзамовлення, знаменник – договірні умови

«на сполох», поки не пізно. Адже «Менеджмент організацій і адміністрування» - освітня програма спеціальності «Менеджмент» на економічному факу-

льтеті ЧНУ ім. Ю. Федьковича має втричі більший набір і відповідно значно вищий рейтинг вступників.

Не зовсім вдалим виявився вступ і на спеціальність «Туризм» - 77 % першокурсників нині у порівнянні з 2019 р., або лише 44 здобувачів. Новозапропонована ОП «Готельно-ресторанний сервіс і туropolерейтинг» реалізувалась лише у 27 заявах - оригіналах вступників. І лише одне місце за держзамовленням. З 21 максимально можливих місць держзамовлення, наданим нам МОН України за спеціальністю «Туризм», виборено нашими першокурсниками лише 5. Це 24%! За цим фактом прикрій висновок – не дуже високий рейтинг вступників!

На завершення короткої характеристики вступної «бакалаврської» компанії – про «Науки про Землю (гідрометеорологію)». Маємо лише 6 першокурсників. З 10 запропонованих держмісць «освоєно» лише 5. Очевидно, слід модифікувати освітню програму. У КНУ ім. Т. Шевченка це «Управління та екологія водних ресурсів» і ОП «Метеорологія»: вони набрали разом 19 першокурсників. У Східно-Європейському національному ун-ті ім. Лесі Українки – ОП «Гідрологія» і 11 першокурсників. Нам слід, Юріє Сергійовичу думати і діяти – можемо втратити спеціальність, а з нею і таку потрібну для господарського комплексу кафедру.

Надзвичайно важливим питанням, яке ми відслідковуємо останні роки, є оцінка сучасних тенденцій розвитку географічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича на всеукраїнському тлі. За останні три роки вона подана у табл.3.

Табл. 3

Набір здобувачів на 1^й курс освітнього рівня «бакалавр» на географічні факультети України у 2020, 2019 та 2018 роках (денна форма навчання) (за даними Інформаційної системи Вступ. ОСВІТА.UA на 27.09.2018 р., кінець серпня 2019 р., 12 вересня 2020 р.)

№ п/п	Назва університету	Всього, осіб /%	у тому числі за спеціальностями, осіб					
			Середня освіта (географія)	Географія	Науки про Землю	Геодезія та землеустрій	Туризм	Інші спеціальності
1.	Львівський національний університет ім. І.Франка	261/26,6	35	44	14	—	84	84
		252/27,7	30	44	10	—	93	75
		214/21,6	27	58	11	—	58	60
2	Київський національний університет ім. Т. Шевченка	200/20,4	23	78	38	29	32	—
		185/20,4	14	73	24	28	46	—
		165/16,6	10	75	10	30	40	—
3.	Чернівецький національний університет ім. Ю.Федьковича	143/14,6	27	26	6	21	45	18
		137/15,1	19	19	8	18	56	17
		176/17,8	17	32	4	9	89	25
4	Східно-Європейський університет ім. Л. Українки	105/10,7	29	8	11	11	11	29
		96/10,6	27	7	11	11	15	25
		109/11,0	28	29	20	14	5	13
5	Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського	69/7,0	58	—	6	—	5	—
		33/3,6	18	—	3	—	—	12
		71/7,2	64	—	7	—	—	—
6	Харківський національний університет ім. В. Каразіна	55/3,6	5	27	—	—	—	23
		54/5,9	4	37	—	—	—	13
		69/7,0	1	54	—	—	—	14
7	Тернопільський національний педагогічний університет м. В. Гнатюка	47/4,8	18	2	6	—	8	13
		26/2,9	11	4	-	—	5	5
		24/2,4	11	5	1	—	4	4
8	Ужгородський національний університет	43/4,4	11	4	—	15	—	13
		40/4,4	11	4	-	16	-	9
		42/4,2	9	21	1	10	—	1

9	Одеський національний університет ім. І. Мечникова	35/3,6	4	4	9	—	18	—
		57/6,3	6	3	6	—	42	-
		99/10,0	7	21	-	—	59	12
10	Прикарпатський національний університет ім. В. Стфаника	23/2,3	14	9	-	—	—	—
		29/3,1	9	7	4	—	—	9
		22/2,2	8	7	2	—	—	5
	Всього, осіб/ %	981/100,0	224/22,8	202/20,6	90/9,2	82/8,4	203/20,7	180/18,3
		909/100,0	149/16,4	198/21,8	67/7,4	73/8,0	257/28,3	165/18,1
		991/100,0	182/18,4	302/30,5	55/5,5	63/6,4	255/25,7	134 /18,1

Що виразно простежується. Перше, геофак нашого університету продовжує впевнено займати лідерські позиції в Україні за кількістю студентів, що поступили на 1-й курс. Ми – треті в державі після Львівського та Київського національних університетів, четвертий – геофак Східно-Європейського національного університету відстає від нас у 1,5 разів. Це свідчить про наші вагомі зусилля у профорієнтаційній роботі. Столичні геофаки, насамперед, Київський виграють передусім завдяки своєму столичному статусу, великому держзамовленню, яке вони справедливо отримують завдяки своїм «зірковим» абітурієнтам.

Кращі випускники України тягнуться до великої столиці, вони практично повністю заповнюють державні місця, маючи високі рейтингові показники. Саме тому 92% першокурсників київського геофаку – це студенти за держзамовленням. Львівський геофак приваблює своїм історико-культурним іміджем міста, його туристичними принадами. І як наслідок, – 160 його студентів – першокурсників, або 60 % від їх загальної кількості – це майбутні фахівці з туризму та готельно-ресторанної справи. На жаль, наш геофак як геофак «столиці Буковини» користується цими перевагами у значно меншій мірі.

Друга всеукраїнська тенденція при вступі бакалаврів – намагання окремих геофаків, віддалених від Києва та Львова, різко наростити прийом за новими освітніми програмами, нерідко дуже далекими від діючих стандартів

вищої освіти за спеціальністю 106 «Географія» та від наявного у ЗВО кадрового, наукового та матеріально-технічного потенціалу. Це призводить до вихолощення змісту підготовки майбутнього фахівця – професіонала, вносить сум'яття в голови вступників, коли навіть досвідчені освітяни не можуть вникнути в сутність пропонованих ЗВО освітніх пропозицій. Як наслідок, цього року на такі ОП як «Геоурбаністика, регіоналістика та країнознавство», «Економічна географія і регіоналістика», «Землекористування і оцінка земель», «Грунтознавча експертиза, оцінка земель та територіальне планування» на геофаках Харкова, Одеси та Тернополя або не було прийнято жодного, або прийнято одного чи двох студентів. Безперечно, ми повинні враховувати цей гіркий досвід своїх колег, щоб не робити аналогічних помилок. Адже отримати ліцензію на підготовку фахівця – це одна більш-менш проста справа, а от пройти акредитацію ОП НАЗЯВО, - значно складніша проблема. Але ж головне – інше, доля цього одного-двох студентів, що подали заяви на такі ОП, чи дійдуть вони до фінішу і чи отримають бажаних фах та диплом державного зразка! Про економічну ефективність реалізації таких освітніх програм у малоконтингентних групах, звичайно ж, не йдеться.

Хотілося б, щоб Міністерство освіти і науки України з його бажанням скоротити кількість спеціальностей в державі, підтверджене відповідною постановою Кабміну України 2015 р., якимось би чином нормувало відповідність цих багатьох новоорганізованих освітніх програм Стандартам вищої освіти за конкретною спеціальністю першого (бакалаврського) чи другого (магістерського) рівнів вищої освіти, упорядкувало би їх. В іншому випадку порядку не буде і вже скоро Україна погне не найкращі результати з підготовкою професіоналів.

Вступ цього року підтвердив загальноукраїнську і загальноуніверситетську тенденцію до **різкого зменшення набору на освітній рівень «магістр»**. Якщо у 2019 р. на 5 курс по факультету по денній формі йшло 49 % бакалаврів, то нинішнього року їх було лише 42%, а по заочній формі – тільки 41 % (минулого року – 80%). Зведений показник по обох формах навчання

по ф-ту склав цього року 42%, тоді як минулого року він був на рівні 58 % (див. табл. 4).

Це загальнофакультетські дані. По окремих же спеціальностях відсоток бакалаврів, що стали магістрами становить (у порядку спадання): «Науки про Землю (гідрологія)» - 133%, «Середня освіта (географія)» - 70 %, «Геодезія» - 62 %, «Географія» - 45 %, «Туризмознавство» - 24 %, «Менеджмент (туристичної індустрії)» - 22 %. По двох останніх спеціальностях у минулому році було відповідно 18% та 37%. І знову ж таки ці дві спеціальності за останні два роки у магістратуру найменше притягують бакалаврів.

Можливо, по «Менеджменту (туристичної індустрії)» цей спад можна пояснити відходом з бакалаврської лави академгрупи, набраної на скорочену форму навчання, проте, загалом тенденції є загрозливими. Загрозливими ще й тому, що через два роки геофак повинен буде пройти акредитацію НАЗЯ-ВО. Чи буде кого акредитувати? Чи не слід кафедрі економічної географії та екологічного менеджменту, деканату геофаку уже нині спрямувати всі наявні кадрові освітні, наукові і виховні резерви на укріплення своїх позицій у середовищі як майбутніх першокурсників, так і серед бакалаврів, що потенційно могли б стати магістрами. Це ж саме стосується і нашого «Туризмознавства», - якщо магістром стає лише кожен п'ятий-четвертий випускник-бакалавр, то з падінням набору туристів на перший курс, як цього року – 45 осіб, скільки матимемо магістрів – дуже мало, м'яко кажучи! А що ми маємо на 5-му курсі на нашій класичній «Географії»? Економіко-географи не набрали жодного магістра, фізико-географи – одного, географи кафедри географії України і регіоналістики – шістьох. Не густо. Невже нам прийдеться йти шляхом подальшого розукрупнення, «розпилювання» освітніх програм рівня магістр? Замість нинішніх восьми, до 12, - як у Київському національному ун-ті ім. Т. Шевченка, чи 11-, як у Харківському національному у-ті ім. В. Каразіна. Але при нинішніх 60 магістрах, навіть 9-10 освітніх програм створюють ризики провалу з набором для деяких з них.

**Випуск бакалаврів та набір магістрів по географічному ф-ту
у 2020 та 2019 р.**

Спеціальності Курси	Географія	Середня освіта (Географія)	Менеджмент	Геодезія та землеустрій	Будівництво та цивільна інженерія	Науки про Землю (Гідрологія)	Туризм (туризмознавство)	Всього
Денна форма (2020)								
IV	18/4	12/8	6/10	14/9	4	5/1	12/43	71/73
V	2/5	7/9	1/4	9/3	-	6/2	2/10	30/30
V курс до IV	32 %	80%	31%	52%	-	133%	22%	42%
Денна форма (2019)								
IV	30/14*	-	5/16	5/4	5/3	7/0	10/35	62/72
V	2/11	10/3	3/3	1/9	4/0	10/0	7/3	37/29
V курс до IV	59 %		29%	111%	50%	143%	22%	49%
Заочна форма (2020)								
IV	-	-/17	-/16	-	-	-	-/23	-/56
V	-/3	-/10	-/2	-/1	-	-	-/7	-/23
V курс до IV	-	59%	13%	-	-	-	30%	41%
Заочна форма (2019)								
IV	0/16	-	1/8	1/3	-	-	-/26	2/53
V	0/19	1/6	1/4	0/10	-	-	1/2	3/41
V курс до IV		163%	56%	250%	-	-	12%	80%
Всього по денній і заочній формі загалом (2020 р.)								
IV	18/4	12/25	6/26	14/9	4	5/1	12/66	71/129
V	2/8	7/19	1/6	9/4	-	6/2	2/7	30/53
V курс до IV	45%	70%	22%	62%	-	133%	24%	42%
Всього по денній і заочній формі загалом (2019 р.)								
IV	30/30	-	6/24	6/7	5/3	7/0	10/61	64/125
V	2/30	11/9	4/7	1/19	4/0	10/0	8/5	40/70
V курс до IV		87%	37%	154%	50%	143%	18%	58%

* Примітка: чисельник – держзамовлення, знаменник – договірні умови.

Отже, нам гуртом слід дуже серйозно думати над перспективними освітніми програмами на ринку праці особливо зважено, ретельно слід підходити до реалізації освітніх програм за спеціальностями «Географія» та «Середня освіта (Географія)».

На моє тверде переконання, ці «титульні» для геофаку спеціальності повинні утримувати колектив викладачів, як мінімум, трьох кафедр, і, як мінімум, мати у своєму складі не менше 200 студентів денної форми навчання. Геофак за інших умов на зможе існувати під своєю назвою як самостійний структурний підрозділ університету. Така вимога Закону України «Про вищу освіту». Що ж ми маємо зараз? Нині на спеціальностях «Географія» та «Середня освіта (географія)» навчається на денній формі всього 207 бакалаврів і магістрів денної форми навчання (22 магістри спеціальностей нас покинуть вже цієї зими). 58 студентів маємо з «Наук про Землю (гідрометеорологія та гідрологія)», 10 з яких теж завершують навчання у грудні. Цього року ректор Р.І. Петришин довів до відома членів Приймальної комісії ун-ту, що з наступного року він не погоджуватиме відновлення набору абітурієнтів на ті спеціальності, де в попередні роки зараховувались студентами 5 і менше осіб. У нас нині набрано 6. Шість осіб на таку потрібну державі спеціальність! Тут, як бачимо, теж маємо серйозну проблему.

Звичайно ж, я спеціально загострюю нашу увагу на вузьких місцях нашого розвитку, наголошую лише заради того, щоб не зациклюватись на вузькокафедральних питаннях сьогодення, а дивитись широко відкритими географічними очима на нашу спільну перспективу на найближчі, не менш як 5 років, або хоча б 7-10 років! Будемо спільно обдумувати та вирішувати якими найзбалансованішими шляхами нам разом йти вперед!

Правда, якщо співставити наші показники скорочення чисельності магістрів у 2020 році в порівнянні з 2019 р. з загальноуніверситетськими (по ЧНУ ім. Ю. Федьковича загалом), то по геофаку маємо дещо кращу картину – у нас «відсіялося» 24,5 %, тоді як по ЗВО – 26,1 %.

**Розподіл здобувачів вищої освіти географічного факультету між
кафедрами (верхній рядок – станом на 17 вересня 2020 р.,
середній рядок – станом на 1 вересня 2019 р., нижній рядок - станом на 1
вересня 2018 р.)**

Кафедра	Здобувачі, осіб			Частка здобувачів кафедри від здобувачів ф-ту, %	Кількість здобувачів на 1 викладача, осіб
	Всього	у тому числі по			
		денній формі	заочній формі		
1. Фізичної географії, геоморфології та палеогеографії	108	70	38	12,1	13,3
	110	84	26	11,3	13,9
	116	81	35	11,0	11,9
2. Економічної географії та екологічного менеджменту	218	160	58	24,5	19,6
	254	181	73	26,0	27,5
	260	201	59	26,2	22,1
3. Географії України та регіоналістики	76	65	11	8,5	13,2
	71	60	11	7,3	14,2
	89	65	24	8,4	17,0
4. Гідрометеорології та водних ресурсів	62	62	-	7,0	9,0
	70	70	-	7,2	10,6
	84	84	-	7,9	8,8
5. Географії та менеджменту туризму	172	122	50	19,3	28,7
	171	146	25	17,6	30,2
	180	151	29	17,0	21,8
6. Соціальної географії та рекреаційного природокористування	156	112	44	17,5	31,2
	192	137	55	19,7	37,8
	209	162	47	19,7	34,8
7. Геодезії, картографії та управління територіями	98	88	10	11,1	12,1
	106	86	20	10,9	17,0
	104	85	19	9,8	15,4
Всього	890	677	213	100,0	17,5
	974	764	210	100,0	21,3
	1059	833	226	100,0	18,5
-84 у перевідному коефіцієнті	-84	-87	+3		

Аналізуючи тенденції розподілу студентів між кафедрами факультету, слід відзначити: по-перше, йде вирівнювання між ними чисельності студентів академгруп, по-друге, спадає кількість студентів на одного викладача і сьогодні по факультету вона складає 17,5 (див. слайд 5).

II. Безумовно, нинішнього року, як і завжди, найболючішою проблемою факультету є кадрова. Найболючішою тому, що йде невпинний процес скорочення набору студентів, ось уже, практично, десятий рік підряд. І хоча це загальноукраїнська і загальноуніверситетська проблема, від цього легше не стає. Нинішнього року, правда, на геофаці при зменшенні кількості студентів на 87 осіб нам вдалося, як не парадоксально, наростити викладацький корпус на 0,75 ставки до 51. Це сталося, очевидно, перш за все через підняття плати за навчання студентів (майже пропорційно до зростання зарплати, у тому числі і мінімальної, викладачів та співробітників). Це перший, хоч і незначний плюс. Другий позитив – у тому, що ректорат цього року вперше за довгий період вирівняв штат викладачів впродовж року, а не перерозподіляв його між першим та другим семестрами у зв'язку з грудневим випуском магістрів. І, нарешті, третє, - геофак у вересні набрав ще шість аспірантів, наростивши їх кількість до 14 осіб, що дозволило нам на 1,5 ставки збільшити чисельність викладацького племені (див. слайд 6, табл. 6). Кількість викладачів прямо корелює з кількістю студентів на кафедрі, особливо тих, що навчаються за держзамовленням. Ми пам'ятаємо, що коефіцієнт 0,5858, введений планово-фінансовим відділом бухгалтерії університету для геофаку цього року, відображає співвідношення між здобувачами, що навчаються за держзамовленням та на договірних умовах. Отже, на десять студентів – «державників» припадає 5,858 студентів-платників. Ось чому уже у 1 січня 2020 року нас може очікувати чергове потрясіння при, здавалося б, дуже гарній новині: Кабмін України планує на 1/3 підняти заробітну плату науково-педагогічним працівникам. Звичайно ж, дуже гарна новина і, дай Боже, щоб вона здійснилася! Проте, звернімо увагу на колонку нашого слайду № 6, що

характеризує викладачів, які працюють за рахунок надходжень до спецфонду. Їх у нас нині 18, а при зростанні на третину заробітної плати приблизно на 1/3 зменшиться і кількість викладацьких ставок. З 18 до 12! І якщо для більшості кафедр факультету таке скорочення не є критичним, то для двох кафедр – географії та менеджменту туризму, соціальної географії та рекреаційного природокористування – воно вкрай болюче. Зменшення ставок викладачів на 1,6 та 0,8 відповідно! Тобто, кафедра географії та менеджменту туризму може мати 4,4 ставки, а кафедра соціальної географії та рекреаційного природокористування 4,2! На жаль, так може статись. Ось чому наш ректор – Роман Іванович Петришин ще 16 вересня цього року, затверджуючи штатний розпис по кафедрах університету, пропонував і рекомендував нашому колективу розпочати процедуру об'єднання названих кафедр. Ця думка ректора була одразу ж доведена до двох завідувачів – О.Д. Короля та Ж.І. Бучко, які погодились з тим, що процес об'єднання варто розпочинати і мали всесторонньо обговорити у своїх колективах деталі об'єднання. Звичайно ж, я також радився, обмінювався думками з нашими колегами із інших кафедр з цього приводу. Спільна думка – це об'єктивна, не вигадана ситуація і об'єднання цих двох кафедр в одну є логічним та судячи з усього – неминучим. І бажано зробити це ще до Нового 2021 року, коли кафедри злилися б добровільно, а не, можливо механічно, в січні 2021 року під тиском непереможних обставин. Це важливо і з точки зору психологічної – об'єднатись, поки є ще достатньо «пороху в порохівницях». Принаймні, не втрачати зайняті площі. Рухайтесь колеги у цьому напрямку і колектив геофаку, сподіваюсь, вас всіляко підтримає.

Табл. 6

Професорсько-викладацький склад географічного ф-ту

№	Кафедра	Ставки		Ставки 2019	Округлено 2020		Ставки 2020	Відхилення
		Бюджет	Спецфонд		Бюджет	Спецфонд		
	Географічний факультет	34,5	15,75	50,25	33,00	18,00	51,00	+0,75
1	Географії України та регіоналістики	3,50	2,50	6,00	4,10	1,65	5,75	-0,25
2	Економічної географії та екологічного менеджменту	7,00	3,25	10,25	7,15	4,00	11,15	+0,90
3	Фізичної географії, геоморфології та палеогеографії	7,15	1,50	8,65	6,00	2,10	8,10	-0,55
4	Гідрометеорології та водних ресурсів	6,80	0,00	6,80	6,25	0,65	6,90	+0,10
5	Географії та менеджменту туризму	2,50	3,50	6,00	1,25	4,75	6,00	0,00
6	Соціальної географії та рекреаційного природокористування	3,00	3,00	6,00	2,50	2,50	5,00	-1,00
7	Геодезії, картографії та управління територіями	4,55	2,00	6,55	5,75	2,35	8,10	+1,55

Хотілося б, щоб на цьому, хоча б на певний час, наша структурна перебудова стабілізувалась. Однак, звичайно ж, ризики подальшого об'єднання малочисельних кафедр залишаються. Це стосується і кафедри географії України та регіоналістики, як і кафедри гідрометеорології та водних ресурсів. Та і всі інші кафедри не можуть почувати себе достатньо захищеними в силу підвищених вимог до процедури акредитації освітніх програм спеціальностей.

III. Недавня умовна акредитація нашої освітньої програми «Міжнародний туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти НАЗЯ-ВО

яскраво засвідчила як, маючи двох докторів та 12 кандидатів наук, понад 350 бакалаврів, що навчаються за спеціальністю, маючи десятки наукових статей, монографій, підручників, навчальних посібників, великий досвід роботи за фахом як викладачів кафедр, так і їх випускників, можна зіткнутися з проблемами підтвердження освітньої спроможності ЗВО та ще й в об'єкті Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО! Це як?! А що вже нам тоді говорити про ОП «Менеджмент туристичної індустрії» чи «Середню освіту (географія)», які незабаром будуть акредитуватися і нагромаджений кадровий, освітньо-

науковий потенціал на факультеті за якими є меншим у порівнянні з «Туризмом».

Принагідно, нагадую, що нинішнього навчального року ми акредитуємося за 106 спеціальністю «Географія» бакалаврського рівня, що обслуговується трьома випусковими кафедрами і до якої дотичні у тій чи іншій мірі всі наші 12 докторів географічних наук! Побажаємо собі і комісії, що до нас прибуде, успіхів на цьому шляху.

Отже, безсумнівно, підтвердження нашої спроможності вести підготовку високоякісних фахівців через акредитацію освітніх програм – наше найголовніше завдання в навчальній сфері.

IV. З ним, безперечно, пов'язані і наші напрацювання у науковій діяльності. За звітній рік ми спільно з п'ятьма факультетами університету готували акредитаційну справу – звіт у галузі знань - «Суспільні науки» за 2015-2019 роки. Найбільше зусиль у цій ділянці роботи доклала к.геогр.н. Г.Д. Ходан. Нас спочатку віднесли до природничих, технічних, суспільних наук, а в кінцевому підсумку – до суспільних наук. Особливо похвалитися здобутками, науковими проривами на всеукраїнському рівні, на жаль, ми ще не можемо. Свідченням цього є наші не підкріплені виграними конкурсами наукові заявки, чи міжнародні гранти. Прикро, але за першим разом наш «Науковий вісник Чернівецького у-ту. Випуск «Географія» не пройшов у категорію «Б» фахових видань України. Проте, все ж таки, наші науковці все частіше друкуються у скопусівських виданнях, проф. Ю.С. Ющенко з командою успішно завершив виконання госпдоговірної наукової теми з проблем водних ресурсів краю; кандидатську дисертацію захистив Тарас Гуцул; на захист докторської виходить О.Д. Король, кандидатської та доктора філософії – Аліна Дячук та Алла Вінтоняк; в аспірантурі ф-ту навчаються 14 здобувачів наукових ступенів, аспірантів. Віриться, що серйозні наукові перемоги наших, а особливо молодих колег – уже не за горами.

V. Всесвітня пандемія – коронавірусна хвороба, що з 6 березня нинішнього року і практично до кінця вересня змусила всіх нас працювати зі студентами в онлайн-режимі, внесла ніколи раніше не бачені зміни **в навчально-виховний процес.** Лекції, практичні і семінарські заняття, практики, заліки і екзамени – все в комп’ютерному виконанні. Все це вимагає, з одного боку, від викладачів постійної мобілізації, а від студентів – бути постійно в телекомунікаційному збуренні.

Нині ще рано узагальнювати і підводити підсумки такої роботи. Але вже зараз зрозуміло – добра менше ніж втрат. Втрат живого спілкування викладача зі студентом, втрати педагогічної майстерності старших і самоствердження юнаків і дівчат в процесі пізнання істини.

Студентські олімпіади, конкурси, турніри – освітні, наукові, спортивні, на жаль, як правило, перенесені до кращих часів. І вони прийдуть, і конкурси будуть, всім – здоров’я і сили духу!

VI. Серед питань організаційно-господарських відзначимо переїзд кафедри соціальної географії і рекреаційного природокористування, дякуючи наполегливості ректора Романа Івановича, в І-й корпус. Умови праці і навчання стали кращими. Відремонтовані аудиторії 54 та 52 – вийшло непогано. Закуплено 5 нових комп’ютерів. Ректоратом розпочата масштабна реконструкція господарського двору корпусу №4. Вже в найближчий час матимемо по-європейськи затишний і туристично насичений куточок, що значно поліпшить рекреаційну ауру нашого геофаківського довілля. Та й притягне до нас нових бажаючих навчатись... Будемо сподіватись.

На завершення хочу подякувати всьому нашому дружньому колективу за плідну працю, його завідувачам кафедр та лабораторій, працівникам деканату. Разом – ми сила, ми вирішимо і подолаємо проблеми на благо розвитку нашого ф-ту, університету, рідної Держави! Слава Україні!

Дякую за увагу!

У х в а л а

зборів (конференції) трудового колективу географічного факультету ЧНУ ім. Ю.Федьковича від 9 грудня 2020 р. по "Звіту проф. Руденка В.П. про діяльність на посаді декана географічного факультету з 21 листопада 2019 р. до 9 грудня 2020 р. та завдання на найближчий період"

1. Роботу декана за звітній період оцінити як "_____".
2. Рекомендувати декану і деканату географічного факультету впродовж 2020-2021 навчального року розв'язати такі першочергові завдання:

I. Забезпечити у повному обсязі виконання Програми підтвердження з боку ф-ту статусу "Національний" ЧНУ ім. Ю.Федьковича (до кінця березня 2021 р., весь колектив геофаку).

II. У сфері кадрового забезпечення:

забезпечити умови і досягти захисту:

- докторських дисертацій – здобувачами доц. С.М. Кирилюком та доц. О.Д. Королем (до кінця травня 2021 р.);
- кандидатських дисертацій - А. Дячук, А. Вінтоняк, І. Годзінською, В. Григорійчуком (до травня 2021 р.).

III. У навчально-виховній роботі:

- акредитувати освітні програми «Географія» та «Міжнародний туризм» на рівні "бакалавра" відповідно до березня - квітня 2021 р. та листопада 2021 р. (зав. кафедрами проф. В.О. Джаман, проф. В.П. Круль, доц. В.Я. Вацеба, доц. О.Д. Король);
- започаткувати реалізацію освітньої програми "Гідроекологія та гідрометеорологія" спеціальності «Науки про Землю» рівня "бакалавр" (зав. кафедри проф. Ю.С. Ющенко, до червня 2021 р.).

IV. У науковій сфері:

- спільно з науковцями закордонних університетів, з якими є Угоди про співпрацю, подати спільний від колективу геофаку проект до конкурсів програми "Горизонт 2020" (завідувачі кафедр, до кінця 2020-2021 навчального року);
- підготувати необхідний комплект документів щодо включення

"Наукового вісника Чернівецького університету. Випуск "Географія" до наукових фахових видань України категорії "Б" (до кінця березня 2021 р., Руденко В.П., Круль В.П., Ходан Г.Д.).

V. У міжнародному співробітництві:

Кожній кафедрі факультету реалізувати конкретні дієві - чітко окреслені заходи впродовж року в межах чинних Угод зі спорідненими кафедрами за кордоном (зав. кафедрами).

VI. У матеріально-технічному забезпеченні:

Взяти посильну участь у благоустрої та реконструкції двору корпусу IV під рекреаційну зону.

3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на декана географічного факультету проф. Руденка В.П.